

ПРО ДЕЯКІ НАПРЯМИ РЕАЛІЗАЦІЇ МОНЕТАРНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ПЕРЕХОДУ ДО РИНКОВИХ ВІДНОСИН .

Результати ринкових перетворень в економіці України, що визначаються особливостями перехідного періоду, значною мірою залежать від ефективності використання економічних важелів і методів державного регулювання, основою яких повинна виступати монетарна політика Національного банку. Як показує досвід країн Східної Європи та окремих країн СНД, в сучасних умовах саме збалансована грошово-кредитна політика сприяє макроекономічній стабілізації, подоланню кризових явищ, зростанню ділової активності та в кінцевому підсумку підвищенню життєвого рівня населення.

Згідно основних постулатів монетаристської теорії, яка на сьогодні найбільшою мірою відповідає реальним умовам економічного розвитку країн, де діють ринкові відносини, грошові фактори є визначальними у формуванні господарської кон'юнктури. На практиці це означає, що обсяг грошової маси, обраний за цільовий орієнтир, повинен стати основним об'єктом регулювання зі сторони держави в особі Національного банку України.

У розвинутих країнах механізм зазначеного регулювання пов'язаний з експансійною або рестрикційною монетарною політикою держави, спрямованою відповідно на збільшення або зменшення кількості грошей в економіці залежно від спаду чи підйому виробництва, що забезпечує підтримання сприятливих умов економічного росту при відносній стабільності цін.

Особливості економіки перехідного періоду зумовлюють ряд специфічних аспектів реалізації грошово-кредитної політики, пов'язаних насамперед з вибором її цільових пріоритетів та інструментів їх досягнення. Такими стратегічними пріоритетами, зокрема, слід вважати: зниження річних темпів інфляції до рівня кількох відсотків; стабілізацію обмінного курсу національної валюти; подолання спаду виробництва і поступове нарощування обсягів ВВП; зростання вітчизняних та зарубіжних інвестицій; підтримання високого рівня зайнятості працездатного населення.

Досягнення зазначених цілей повинно ґрунтуватися на ефективному використанні Національним банком певного набору інструментів монетарної політики, включаючи процентну ставку за кредитами, що надаються комерційним банкам, мінімальні резервні вимоги, операції з державними цінними паперами, нормативні вимоги щодо діяльності комерційних банків. При цьому, враховуючи, що вибір цих інструментів здійснено на основі запозичення досвіду розвинутих країн, слід приділяти особливу увагу їхньому взаємоузгодженому використанню з урахуванням специфіки соціально-економічної ситуації в Україні, особливостей бюджетної політики та сфери зовнішньоекономічних відносин.

Проблеми, що викликані стагфляційними процесами, зумовлюють необхідність оптимальної збалансованості між втратами в результаті спаду виробництва або ж внаслідок високих темпів інфляції, враховуючи їх взаємну пов'язаність. Для досягнення такого оптимуму в довгостроковому аспекті слід виходити із двоетапної реалізації комплексу заходів монетарного регулювання економіки.

На першому етапі основна мета грошової політики повинна полягати у мінімізації рівня інфляції в країні та відновленні стійкої вартості грошової одиниці (галопаючі темпи інфляції все ще перешкоджають нормальному економічному розвитку). Така політика вимагає використання відповідних інструментів як засобів жорстких грошово-кредитних рестрикцій, що дозволяє у порівнянні короткі строки знизити темпи інфляції, ліквідувати джерела штучного підтримання попиту та стабілізувати цінові пропорції.

Досягнення вказаних результатів дозволяє перейти до другого етапу регулювання, спрямованого на активізацію інвестиційних процесів, припинення спаду виробництва і створення умов для його ефективного росту. За цих обставин (при забезпеченні стабільної купівельної спроможності національної валюти) монетарна політика може набути більш ліберального характеру, сприяючи через кредитні операції зростанню інвестицій, припиненню спаду виробництва та виходу з економічної кризи.